

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Hipponensis. Et Avgvstini Iprensic De Deo
omnes salvari volente Et Christo omnes redimente
Homologia**

Froidmont, Libert

Lovanii, 1641

Theses Theologicæ Ant-Apologeticæ

urn:nbn:de:hbz:466:1-40368

Scripturæ loca, tot irrefragabilia maximi nominis Patrum, ipsiusque Augustini testimonia intacta relinquant. Vide Theſium cap. 2. artic. 6. cap. 3. artic. 3. cap. 5. paral. 5.

THESES THEOLOGICÆ ANT-APOLOGETICÆ

MAssiliensium mensuram hic denuò implent Moliniani, quando Iansenium Augustini vestigijs insistentem, cum eoque negantem, Christum pro æternâ salute reproborum crucifixum & mortuum, criminantur tanquam contradicentem Apostolo veraciter asserenti ^{a. 1. Tit.} *Iesum dedisse semetipsum redemptionem pro omnibus*: Cum Iansenius ^{meth.} nusquam neget Christum pro omnibus crucifixum, quin potius ^{2. 6.} id clarissimè supponat tom. 3. lib. 3. cap. 20. cui capiti titulum hunc præfixum reliquit: *Quomodo Christus sit redemptor omnium, pro omnibus crucifixus & mortuus*: Vbi absque ulla ambiguitate præsupponit & innuit irrefragabilem veritatem sententiæ asserentis, Christum esse redemptorem omnium, pro omnibus crucifixum & mortuum, & de solo modo quo verba illa exponenda sunt juxta Augustini sui principia prolixam disputationem instituit. Mensuram, inquam, Massiliensium implent, utpote quorum inter Capitula apud Prosperum responsi ad Capitula Gall, istud est nonum: *Quod non pro totius mundi redemptione salvator sit crucifixus*: & rursus prima obiectio inter Vincentianas est ista: *Quod Dominus noster Iesus Christus non pro omnium hominum salute & redemptione sit passus*. Eandem proinde calumniam à Molinianis patitur Iansenius, quam à Semi-Pelagianis passus est olim Augustinus: Capitula quippè Gallorum cum obiectioibus Vincentianis adversus Augustini & discipulorum ejus doctrinam concepta fuisse & evulgata, ex præfationibus Prosperi utrisque respectivè præfixis, perspicuum est: nam in præfat. ad Capitula Gall. *doctrinam*, inquit, *quam S. memorie Augustinus Episcopus contra pelagianos inimicos Gratie Christi, & liberi arbitrij decompitores, per multos annos Apostolicè asseruit, uterisque mandavit: quibusdam visum est aut non intelligendo, aut intelligi eam nolendo reprehendere: & hoc quasi compendium cognitionis his qui iudicio eorum ducebantur, asserere: ut qua in libris predicti*

viri damnabilia reperisse iactabant, brevium capitulorum indiculis publica-
 rent: talique commento & detestationem eius quem impeterent, obtinerent:
 & ab his que infamassent, curam exterriti Lectoris averterent. Item
 Præfatio ad Capitula objectionum Vincent. sic incipit: *Quidam*
Christiana ac fraternæ charitatis oblitæ, in tantum existimant in nostram,
quoquo modo student ledere, ut suam se evertere, nocendi cupiditate, non
videant; contexunt enim, & qualibus possunt sententijs comprehendunt
ineptissimarum quarundam blasphemiarum prodigiosa mendacia: eaque
ostendenda & ingerenda multis publicè privatimque circumferunt: asse-
rentes talia in nostro esse sensu, quæ diabolico continentur indiculo. Cum
enim Augustinus utrumque Apostolicum testimonium, Deus vult
omnes homines salvos fieri, & Christus Iesus dedit semetipsum in redem-
ptionem pro omnibus: non plene, sed aut commodè, aut pro gene-
ribus singulorum distribueret; Massilienses capitale suum dogma
de initio salutis ex nobis, ea expositione everti perspicientes, Au-
gustinianam doctrinam velut universalibus Scripturæ divinæ
locutionibus adversam, scientes volentes, infamare sategerunt;
ut patet ex 1^a. & 2^a. objectione Vincentiana, & 8^a. ac 9^a. Gall.
apud Prosp. Itaque integerrimam Augustini doctrinam adedò do-
losè perverterunt, & invidiosè traduxerunt, ut Apostolicæ ver-
ritati, non solum imperitis, sed & eruditis, contraria prorsus
appareret: Primam quippè objectionem suam Vincentius ille
Semi-Pelagianus his conceptis verbis efformavit: Quod Dominus
noster Iesus Christus non pro omnium hominum salute & redemptione se
passus: Secundam his: Quod Deus nolit omnes homines salvare, etiamsi
omnes salvari velint. Octavam objectionem suam Galli his termi-
nis proposuerunt: Quod non omnes velit Deus salvos fieri, sed certum
numerum predestinatorum. Nonam his: Quod non pro totius mundi
redemptione salvator sit crucifixus. Moliniani nostri adedò ipsos imi-
 tati sunt in Thesisibus ^b Anti-Iansenianis, ut illorum spiritus ^h y-
 thogorica quadam trasmigratione in hos transfusus videatur:
 horum quippe quintus articulus Iansenio affictus est iste: *Negat*
Deum velle omnes homines salvos fieri, sed tantum eos quos elegit ad re-
gnum: Sextus iste: Negat Christum pro omnibus crucifixum & mor-
tuum, sed tantum pro ijs qui salvantur: Nullum interim locum Ian-
senij hic citant, uti nec Vincentius, aut Galli ullum Augustini,
apud Prosperum citarunt; existimant enim fidem suam tant. ab
omnibus habendam, ut sufficiat ad credendum rem ita esse, ipsos
id dixisse. Sed pace ipsorum dixerim, soli ij possunt eorum ci-
 tationibus

b præf. c. 2.
 pag. 9.

tationibus acquiescere qui parati sunt dicere bonum malum & malum bonum, album nigrum & nigrum album: ut enim non longius à proposito abeamus, eodem cap. 2. artic. 6. pag. 26. col. 1. in principio sub titulo Iansenius, sic habent: *Christus non pro totius mundi redemptione crucifixus & mortuus est, sed tantum pro ijs qui salvantur*: citant verò locum ubi Iansenium id dixisse comminiscuntur, nimirum Tom. 1. l. 8. cap. 26. col. 546. quàm fideliter, ex hoc uno colligas quod liber octavus tomi primi non nisi 23. capitibus universim constet: tria proinde reliqua capita videntur eadem arte ab ipsis fabricata, qua Bullæ Anti-Baiane 3. articulos affinxerunt; ut enim patet ex capite 4. earundem Thesium pag. 98. col. 2. articulus 75. sive penultimus genuinæ bullæ nuperrimè Lovaniæ excusæ, apud ipsos est 78. Cum tamen in tota bulla non extent nisi articuli 76. unde si ultimum articulum bullæ citare voluissent, non potuisset esse nisi 79. cum tamen (uti dixi) in vera bulla non sint nisi 76. articuli; putabit forè quispiam, non tam ipsos quam Typographum errasse citando caput istud 26. libri 8. Typographum errasse non omninò inficior, sed & ipsos æque aut magis errasse in ista citatione contendo: dicoque, in toto tomo primo Iansenij propositionem istam tanquam à Iansenio assertam non haberi, multò minùs in commentitio isto capite. Dixi, tanquam à Iansenio assertam, quia tom 1. lib. 8. cap. 23. sive ultimo libri & tomi, Iansenius refert istam propositionem tanquam ab Hincmaro, Semi-Pelagianos Patres suos imitante; Prædestinatianis, hoc est, Augustino & discipulis ejus, assertam: quem Hincmarum (ut eodem capite paulò post refert Iansenius) Valentina synodus condemnavit. Nec mirari satis queo lippitudinem istorum hominum qui rem luce meridianâ clariorem videre non potuerunt, non solùm dicto capite 2.º *famosarum Thesium*, sed etiam cap. 3. artic. 3. in principio, ubi eandem propositionem Iansenio affingunt, libro & columnâ (omisso interim capite superabundante) iisdem; maximè cum Iansenius loco illo acerrimè carpat Hincmarum, & propositionem prædictam ex Hincmari impostura relatam, distincto charactere depingat. Nimirum hi sunt quos scriptores Societatis à Iansenio ob citatum pro Augustino Pelagium redarguti, velut vindices expectant. An forte errori Typographi etiam adscribent intrusionem Critobuli in epistolam Hieronymi ad Ctesiphontem? item intrusionem Malderi Episcopi An-

#c. 2. 7
pag. 3. tuerpiensis d in numerum SS. Patrum. Item Præfidentiam Clarij in scholis Theologicis die 21. Octobris. 1614. contradicentibus etiam lapidibus chori Ecclesiæ S. Petri, quibus, grandioribus characteribus notatur Clarij obitus die 22. Augusti 1611. hoc est, solido triennio & duobus mensibus ante prodigiosam istam præfidentiam Hallisticam, in qua Molinianam sententiam de gratia sufficiente, velut novus Samuel à Pythonissa resuscitatus, aut alter Lazarus, non dico quatrividuus, sed quadriennuus non à Iesu, sed à Iesuitis excitatus, propugnasse perhibetur. *Mira sunt quæ dicitis, nova sunt quæ dicitis, falsa sunt quæ dicitis: mira stupemus, nova cavemus, falsa convincimus.*

e Augu.
lib. 3. Porro Moliniani in efformatione propositionis, qua de nunc
cont. agimus, non tam imitati quàm supergressi videntur Gallos &
Iul. c. 3. Vincentium apud Prosperum, illi quippè omiserunt adversativam, sed, quam Moliniani ad majorem invidiam Iansenio concitandam intexuerunt, quo faciliùs quisque apprehenderet Iansenium Apostolo contradicere, asserendo posteriorem partem, specietenus priori, qua Christus pro omnibus crucifixus & mortuus prædicatur, adversam; quod perinde est ac si dicerent, negat omne animal fuisse in arca Noë, sed tantùm ea quæ salvata sunt. Ostendant si possunt in toto Iansenij Augustino propositionem istam, Christus pro omnibus crucifixus est, negatam. Sed non ostendent. imò nec ostendent à Iansenio usquam negari, gratiam quam temporaliter recipiunt nonnulli reprobi, eis dari ex meritis passionis Christi, cum contrarium frequentissimè pronuntiet. Ex quo videas novam horum criminum astutiam: cum enim dicere debuissent (si Iansenij sententiam non juxta dolum calumniatoris, sed juxta sensum authoris exprimere voluissent) negat Christum pro salute æterna reprobis crucifixum aut mortuum; stupendâ imposturâ ei affingunt, quod negat Christum pro omnibus crucifixum; stupendiori interferunt adversativam, sed, inter priorem & posteriorem partem, quasi hæc illi adversaretur, cum tamen non magis adversetur quàm hæc, *plurima animalia perierunt aquis diluvij extra arcam, huic, Omne animal evasit aquas diluvij per arcam.* Pulcherrimè Augustinus: *Docti vel imperiti medici est etiam utile medicamentum sic alligare ut aut non proficit, aut obfit.* Et quidem si spectemus occasionem cur hoc dixerit Augustinus, omnia quæ hæctenus diximus, clariùs innotescunt: Massilienses igitur quemadmodùm circa voluntatem

Dei

Dei omnes salvandi, & circa passionem Christi pro omnibus toleratam, Augustini doctrinam invidiosè traducebant; ita & circa prædicationem prædestinationis & reprobationis. *Sed aiunt, ut scribitis* (inquit, g) *neminem posse correptionis stimulus excitari, si dicatur in conventu Ecclesie audientibus multis: Ita se habet de prædestinatione definita sententia voluntatis Dei, ut alij ex vobis de infidelitate, acceptâ obediendi voluntate veneritis ad fidem, vel acceptâ perseverantiâ maneat in fide: ceteri verò qui in peccatorum delectatione remoramini, ideo non surrexistis, quia necdum vos adiutorium gratiæ miserantis erexit. Veruntamen si qui estis necdum vocati, quos gratiâ suâ prædestinaverit eligendos, accipietis eandem gratiam, qua velitis & sitis electi. Et si qui obeditis, si prædestinati estis rejiciendi, subtrahentur obediendi vires, ut obedire cessetis. Hunc insulsißimum modum prædicandi prædestinationem, Augustinus in adversarios retorquet argumento desumpto ex præscientia divina ab adversarijs agnita; nimia contentio est (inquit h) prædestinationi contradicere, vel de prædestinatione dubitare. *h* *Ibid.* *cap. 21.* qua tamen non ita populis prædicanda est, ut apud imperitam & tardioris intelligentiâ multitudinem redargui quodammodo ipsa sua prædicatione videatur: sicut redargui videtur & præscientia Dei quam certè negare non possunt, si dicatur hominibus: sive curratis, sive dormiatis, quod vos præscivit qui falli non potest, hoc eritis. Dolosi autem vel imperiti medici est etiam utile medicamentum sic alligare, ut aut non prosit, aut obsit. *i* *Et* rursus de eadem prædicatione prædestinationis differens. *Quid enim sententia deperit, inquit, si ita dicatur: Si qui autem obediunt, sed in regnum eius & gloriam prædestinati non sunt, temporales sunt, nec usq; in finem in eadem obedientia permanebunt? Nonne & verius eadem res, & congruentius dicitur, ut non ipsis tantum malum tanquam optare videamur, sed de alijs referre, quod oderint, nec ad se existiment pertinere, sperando & optando meliora? illo autem modo quo idem dicendum putant, eadem sententia usdem panè verbis etiam de præscientia Dei, quam certè negare non possunt, pronuntiari potest, ut dicatur: si qui obeditis, si præsciti estis rejiciendi, obedire cessabitis. Nempe hoc verissimum est. Ita sanè, sed improbißimum, importunißimum, incongruentißimum, non falso eloquio, sed non salubriter valetudini humanæ infirmitatis appposito. Vides juxta Augustinum, rem verissimam subinde ex modo proponendi esse importunam, & scandalosam, quantò magis cum proponitur sub terminis alienum prorsus sensum ingenerantibus, prout ostendimus Iansenij doctrinam ex Augustino haustam, à Molinianis proponi; aut potiùs imponi. Nunc de re ipsa videamus,**

investigando mentem Augustini de sensu illius propositionis
Christus dedit se metipsum redemptionem pro omnibus.

Quod igitur Augustinus non senserit Christum pro æterna salute omnium omninò hominum fuisse crucifixum, simili modo probari potest, quo in superiori Thesi ostendimus, eum non sensisse, Deum velle ex parte sua omnes omninò homines salvos fieri. Primum ergo argumentum desumitur ex dictis Thesi precedenti, ubi ostendimus Augustinum non de omnibus omninò hominibus tam reprobis, quàm electis, intellexisse illud, *Deus vult omnes homines salvos fieri, sed de solis electis*: ut enim superius tradidimus, concussã semel hãc basi Semi-Pelagianismi, reliqua moles sponte suã ruit: Christus quippè descendit de cælo non ut faceret voluntatem suam, sed voluntatem eius, qui misit eum: & ac per hoc, si is qui misit eum non voluerit quenkquam salvari nisi qui reipsa salvatur, Christus non descendit de cælo ut salvaret quenkquam eorum, qui finaliter non salvantur. Vnde mox ibidem subtexit: *Hæc est autem voluntas eius, qui misit me, Patris: ut omne quod dedit mihi, non perdam ex eo, sed resuscitem illud in novissimo die.* Hinc novum emergit argumentum: Christus non posuit animam suam nisi pro eorum salute qui à Patre sunt ei dati: atqui soli electi sunt ei à Patre dati, ut apertissimè docet Augustinus in his verbis: *Non perit filius promissionis, sed filius perditionis. fuerunt ergo ipsi (de reprobis loquitur) ex multitudine vocatorum, ex electorum autem paucitate non fuerunt. Non igitur filius suis prædestinatis Deus perseverantiam non dedit, haberent enim eam si in eo filiorum numero essent; & quid haberent quod non accepissent, secundum Apostolicam veramque sententiam? Ac per hoc tales filij filio Christo dati sunt; quemadmodum ipse dicit ad Patrem, ut OMNE QUOD DEDISTI MIHI non pereat, sed habeat vitam æternam. Hi ergo Christo intelliguntur dati qui ordinati sunt ad vitam æternam: ipsi sunt illi prædestinati, & secundum propositum vocati, quorum nullus perit. Ac per hoc nullus eorum ex bono in malum mutatus fuit hanc vitam, quoniam sic est ordinatus, & ideo Christo datus ut non pereat, sed habeat vitam æternam. Et alibi: Omnes enim docibiles Dei veniunt ad filium, quoniam audierunt & didicerunt à Patre per Filium, qui evidentissimè dicit: Omnis qui audivit à Patre & didicit, venit ad me: istorum autem nemo perit, quia omne quod dedit ei Pater, non perdet ex eo quicquam. Quisquis ergo inde est, omnino non perit: nec erit inde qui pereat. propter quod dictum est, ex nobis exierunt, sed non erant ex nobis, nam si fuissent ex nobis, mansissent utique nobiscum.*

Ex qui-

k Ioan.
6. 38.

lib. de
cor. &
grat. c.
9.

m Lib.
de præ-
dest. SS.
cap. 16.

Ex quibus verbis novum exurgit argumentum desumptum ex oratione Christi; certum enim est, nec Adversarij dissententur, Christum pro omnium illorum salute orasse, pro quibus obtulit semetipsum in cruce, ergo si non oravit pro salute reprobatorum, non obtulit se in cruce pro salute reprobatorum: non oravit autem pro salute reprobatorum, sed solum pro salute electorum, ergo &c. minor probatur, quia non oravit nisi pro salute eorum, quos Pater ei dedit, atqui juxta Augustinum jam citatum solum electos dedit ei Pater, ergo &c. Major patet ex illis Christi verbis Ioan. 17. *Pater venit hora, clarifica Filium tuum, ut Filius tuus clarificet te; sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, ut omne quod dedisti ei, det eis vitam æternam. -- manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo: tui erant, & mihi eos dedisti. --- EGO PRO EIS ROGO; NON PRO MUNDO ROGO, SED PRO HIS QUOS DEDISTI MIHI. -- de mundo non sum, sicut & ego non sum de mundo. sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est, sicut tu me misisti in mundum, & ego misi eos in mundum. & pro eis ego sanctifico me ipsum; ut sint & ipsi sanctificati in veritate. non pro eis autem rogo tantum, SED ET PRO EIS QUI CREDITURI SUNT PER VERBUM EORUM IN ME.* Vides hic Christum disertissimè pronuntiantem, pro eis se rogare quos Pater ei dedit; vides eum perspicuè asserentem, se non rogare pro mundo, sed pro eis quos Pater ei dedit: proque eis se sanctificare, id est, per passionem crucis immolare. Vides ubi dicit se non pro præsentibus tantum sibi datis, & ab ipso in mundum missis, rogare; notanter designasse terminum quem noluit exclusum voce, tantum, dum addit: *Sed & pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me:* ut quid enim hæc specificatio, si ad omnes universaliter oratio extendatur. Vide de hac oratione Christi B. Augustinum tract. 104. & septem seqq. in Ioannem, signatim tractatu no. ubi solvens apparentem antilogiam inter ista verba verl. 9. *Non pro mundo rogo sed pro his quos dedisti mihi,* & ista verl. 23. *ut cognoscat mundus quia tu me misisti.* Ecce, inquit, qui dixerat, non pro mundo rogo, pro mundo rogat ut credat; Quoniam est mundus de quo scriptum est, ne cum hoc mundo damnemur: pro isto mundo non rogat, non ENIM quod sit prædestinatus ignorat: & est mundus de quo scriptum est, non venis filius hominis ut iudicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum: unde & Apostolus, Deus inquit, erat in Christo mundum reconcilians sibi, pro isto mundo rogat descens, ut mundus credat quia tu me misisti; per hanc enim fidem mundus reconciliatur Deo cum credat in Christum, qui est missus a Deo.

à Deo. Vides duplicem hic ab Augustino distingui mundum: unum damnandorum, alterum salvandorum; vides pro posteriori, non pro priori, Christum rogasse; addita etiam illa, omnibus reprobis communi, ratione; NEQUE ENIM QUÒ SIT PRÆDESTINATUS IGNORAT; sciebat quippè non ad æternam salutem, sed ad gehennam iusto iudicio Dei, peccatum sive originale sive insuper actuale vindicantis, fuisse destinatum. Vnde non tam Iansenium, quàm per Iansenij latus, Augustinum impetunt Moliniani, quando cap. 2. pag. 9. *falsissimum Thesum*, in Catalogo articulorum (ut ipsis videtur) damnabilium, septimo loco recensent, à Iansenio doceri, *Christum non magis orasse Patrem pro infidelium, aut iustorum non perseverantium salute, quam pro diaboli*. Quibus verbis more iterum suo, ad maiorem invidiam Iansenio aut potiùs, ut dicit Augustino concitandam, studiosè, ubi de salute loquuntur, omittunt, *æternâ*, & rursus de infidelibus generaliter loquuntur absque ulla limitatione sive ad eos qui in infidelitate perpetuò mansuri sunt, sive ad eos qui de infidelitate resipiscentes ad fidem aliquando convertendî sunt; pro his enim posterioribus Christum orasse patrem, manifestissimè patet ex illa oratione superiùs relata ex Ioan. 17. ubi vers. 20. hæc occurrunt: *Non pro eis autem rogo tantum, sed & pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me*. idque satis indicat quotidiana praxis Ecclesiæ pro infidelibus ad fidem convertendis, instantissimè Deum deprecantis. Audiant interea Moliniani Iansenium non sibi sententiam illam quam carpunt, adscribentem; sed Augustino planissimè attribuentem: *Que sanè* (inquit n) *3. lib. 3. CVM IN AVGVSTINI DOCTRINA perspicua certaque sine, nullo modo cap. 20. PRINCIPIS EIVS consentaneum est ut Christus Dominus, vel pro infidelium IN INFIDELITATE MORIENTIVM, vel pro iustorum non perseverantium ÆTERNA salute mortuus esse, sanguinem sudisse, semetipsum redemptionem dedisse, Patrem orasse sentiantur. Scivit enim quò quisque iam ab æterno prædestinatus erat, scivit hoc decretum neque ullius pretij oblatione mutandum esse, nec seipsum velle mutare. Ex quo factum est, ut Iuxta sanctissimum DOCTOREM, non magis Patrem pro æterna liberatione ipsorum, quam pro diaboli deprecatus fuerit. Quis tam lippus, ut hic non videat sententiam de qua agimus, non sibi, sed Augustino tam inculcatè à Iansenio adscribi; non quidè eâ verborum formâ, qua à Molinianis invidiosè expressa est, sed cum debitis restrictionibus, in infidelitate morientium; æterna salute.* Sed

Sed audiamus sequentia Iansenij verba, quibus calumnia apertius pateat: *Sed si quid (inquit) pro illis rogavit Patrem pro temporalibus quibusdam iustitiæ effectibus rogavit, & pro iisdem obtinendis obtulit pretium sudicq; sanguinem suum. Cuiusmodi oratio & oblatio, quia valde diminuta est, parumque reprobis, multum verò predestinatis prodest, ut infra declarandum est, hinc fluxit, ut passim in scriptis suis Augustinus oblationem sanguinis & mortis & orationum Christi, ferè ad solos electos restringere soleat.* Nunc quæro à Molinianis an unquam in Iansenio legerint, Christum obtulisse pretium, fudisse sanguinem, rogasse Patrem, pro temporalibus iustitiæ donis diabolo obtinendis? ☉ si quidpiam vel apparenter tale in Iansenio deprehendissent, quo modò erigerent cristas, quomodò buccinarent, quam grossis characteribus in suo invidioso catalogo notarent? Cum ergo non deprehenderint, qua fronte præsumunt hunc ei articulum affingere; *Christus non magis oravit Patrem pro infidelium, aut iustorum non perseverantium salute, quàm pro diaboli.* An temporales iustitiæ effectus non spectent ad salutem saltem viatoris, an non sint *o fons a quæ salientis* (quantum ex se est) *in vitam æternam?* Et quæso si Ecclesia, Christi sponsa, sentiret, Christum pro reprobis sibi cognitis orasse, & pretium sanguinis sui tradidisse, cur ipsa tanti præceptoris exemplo commonefacta, pro reprobis sibi notis non oraret? cur Deum Patrem non obnixè postularret, ut tam prætiosi sanguinis effusionem non pateretur suo fructu & effectu in reprobis frustrari? Dicent fortasse *Moliniani*, nos falsum supponere, Ecclesiam nimirum pro reprobis sibi notis (si contingeret eam quosdam nosse) quamdiu viatores sunt, non oraturam. Si id ipsi dicant, ego cum Iansenio alleveranter pronuntio, ipsos Augustino in terminis contradicere. P. Augustinus enim postquam cap. 23. lib. 21. de civit. Origenis & aliorum insanum dogma, de damnatis aliquando ex inferno liberandis, solidissimè ex Scripturis refutasset, capite 24. commentum quorundam de liberandis omnibus in die iudicij ob Sanctorum deprecatoriam intercessionem, retundens, sic ait: *Hoc autem & adversus eos valet, qui suas agentes causas contra Dei venire verba velut misericordiâ maiore conantur: ut idè videlicet vera sint, quia ea quæ dixit homines esse passuros, pati digni sunt, non quia passuri sunt.* Donabit enim eos, inquit, precibus Sanctorum suorum, etiam tunc tanto magis orantium pro inimicis suis, quanto utique sunt sanctiores, eorumque efficacior est oratio, & exultatione Dei dignior, iam nullum habentium omnino

F. 4. 14

p Lib.
21. de
Civit.
cap. 23.
Ibid.
cap. 24.

K

peccatum.

peccatum. Cur ergo eadem perfectissimâ sanctitate & cuncta impetrare valentibus, mundissimis, & misericordissimis precibus etiam pro Angelis non orarunt, quibus paratus est ignis æternus, ut Deus sententiam suam mitiget, & reflectat in melius, eosque ab illo igne faciat alienos? an erit forsitan quisquam qui hoc futurum esse præsumat, affirmans etiam s. Angelos simul cum sanctis hominibus, qui tunc æquales erunt Angelis Dei, pro damnandis & Angelis & hominibus oraturos, ut misericordiâ non patiantur quod veritate merentur, quod nemo sana fidei dixit, nemo dicturus est? alioquin nulla causa cur non etiam nunc pro diabolo & angelis eius oret Ecclesia, quam Magister Deus pro inimicis suis iussit orare. Hac igitur causa, quâ sit, ut nunc Ecclesia non oret pro malis angelis, quos suos novit esse inimicos, eadem ipsa causa est, qua fiet, ut in illo tunc iudicio etiam pro hominibus æterno igne cruciandis, quamvis perfecta sit sanctitate, non oret. Nunc enim propterea pro eis orat, quos in genere humano habet inimicos, quia tempus est Pœnitentiæ fructuosa. Nam quid maxime pro eis orat, nisi ut det illis Deus, sicut dicit Apostolus Pœnitentiâ, & respiciant de diaboli laqueis, à quo captivi tenentur secundum ipsius voluntatem? denique SI DE ALIQUIBUS ECCLESIA ITA CERTA ESSET, UT QUI SVNT ILLI ETIAM NOSSET, QUI LICET ADHVC IN HAC VITA SINT CONSTITUTI, TAMEN PRÆDESTINATI SVNT IRE IN ÆTERNVM IGNEM CVM DIABOLO: TAM PRO EIS NON ORARET, QUAM NEC PRO IPSO. Sed QUIA de nullo certa est, orat pro omnibus dumtaxat hominibus inimicis suis in hoc corpore constitutis, nec tamen pro omnibus exauditur: pro his enim solis exauditur, qui etsi adversantur Ecclesie, ita tamen sunt prædestinati ut pro eis exaudiatur Ecclesia, & filij efficiantur Ecclesie.

Lib. de Ecclesie membris, alibi tradit: Proinde (inquit) quantum ad nos correp. attinet, qui prædestinatos à non prædestinatis discernere non valemus, & grat. OB HOC omnes salvos fieri, velle debemus; omnibus, ne pereant, vel ne cap. 16. alios perdant, adhibenda est à nobis medicinaliter severa correptio. Audis, OB HOC, sive, quoniam non valemus discernere inter electos & reprobos, nos debere velle omnium indifferenter salutem: si enim ideo nunc debemus velle, quia non valemus discernere; quis non videat, nos non debere id velle, si valeremus discernere? quis præterea ignoret, nos pro nullius salute orare, nisi quem volumus salvum fieri, adeoque sublatâ hac volitione, tolli orationem? Eandem doctrinam varijs alijs locis ejusdem libri dissertissime tradit August, ut cap. 10. in principio: cap. 13. in fine: cap. 15.

cap. 15. paulò post initium: & rursus circa medium, ubi docet omnibus prædicandam esse à nobis pacem, quia nescimus quis sit filius pacis. Quinimo ibi perspicuè indicat pacem non reverti ad nos, si eam scienter prædicemus alicui, qui non est filius pacis. Neque enim metuendum est (inquit) ne perdamus eam pacem, si ille cui prædicamus non est filius pacis. IGNORANTIBVS NOBIS. ad nos enim revertetur, id est, nobis proderit hæc prædicatio, non illi. Et sanè pro magno absurdo habet August, Christum suo sanguine quenquam emisse, qui pereat: potens homo (inquit) non potest perdere quod emit auro suo, & Christus perdit quod emit sanguine suo? Neque hic audiendi sunt qui nodum in scirpo quærentes, nescio quid discriminis comminiscuntur inter verbum, emendi, & verbum redimendi, quasi Augustinus non negasset Christum suo sanguine redemisse, sed emisse eos qui pereunt: quasi vero Apostolus aliud voluisset ad Galat. scribens: Christus nos REDEMIT de maledicto legis, aut ad Titum: qui dedit semetipsum pro nobis, ut nos REDIMERET ab omni iniquitate: aut Petrus in sua Epistola prima, non corruptibilibus auro vel argento REDEMPTI estis --- sed pretioso sanguine &c. aut Ioannes in Apocalypsi: REDEMISTI nos Domine Deus in sanguine tuo ex omnibus, & lingua (vide hic distributionem pro generibus singulorum; si enim omnes omnino, nemine excepto, redempti sunt; quomodo nos ex omni tribu & lingua &c. redempti sumus) & populo & natione: quasi, inquam, aliud voluissent significare verbo redimendi, quam alià verbo emendi, dum dicunt. empti enim estis pretio magno, item alibi: pretio empti estis, nolite fieri servi hominum. Item: eum qui emit nos, Dominum negant. Item: qui empti sunt de terra --- Hi empti sunt ex hominibus: ubi nota voces illas, de terra, ex hominibus. Quis enim non videat, restare aliquid terræ, aut hominum, non emptum? Sed audi adhuc clarissima verba Augustini tract. 48. in Ioan. ubi explicans illa verba Ioan. 10. 26. Vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis. Iam supra didicistis (inquit) quæ sint oves, estote oves: oves credendo sunt, oves pastorem sequendo sunt, oves redemptorem non contemnendo sunt, oves per ostium intrando sunt, oves exeuendo, & pascua inveniando sunt, oves vitæ æternæ perfruendo sunt: quomodo ergo illis dixit, non estis ex ovibus meis? Quia videbat ad sempiternum interitum prædestinatos, NON AD VITAM ÆTERNAM SVI SANGVINIS PRETIO COMPARATOS. vis adhuc plura? audi eundem paulo inferius ibidem: Quid potest lupus? quid potest fur & latro? non perdunt

Serm.
de na-
tali S.
Vincet.

Gal. 3.

13.

Tit. 2.

14.

1. Pet. 1.

18.

Apoc. 5.

9.

1. Cor.

20.

1. Cor.

7. 23.

2. Pet. 2.

1.

Apoc.

14. 3. &

4.

nisi ad interitum prædestinatos. De illis autem ovibus, de quibus dicit Apostolus: novit Dominus qui sunt eius: & quos præscribit, ipsos & prædestinavit: quos autem prædestinavit, ipsos & vocavit: quos autem vocavit, illos & iustificavit: quos autem iustificavit, ipsos & glorificavit. De ovibus istis nec lupus rapit, nec fur tollit, nec latro interficit: securus est de numero earum, QVI PRO EIS NOVIT QUID DEDIT. Si ob datum pretium pro ovibus, sit securus: quomodo si idem pretium dedit pro hædis, non sit etiam de ijs æquè securus? sed audi adhuc eundem epist. 102. conceptissimis verbis negantem, ullum eorum perire. pro quibus crucifixus est Christus. *miris* (inquit) *fit modis per altitudinem divitiarum sapientia & scientia Dei, & per inscrutabilia iudicia eius, ut & nonnulli à corporibus incorporea discernentes eum sibi ob hoc magni videntur & irrident stultitiam prædicationis, qua salvi sunt credentes, ab unica via longè exerrent, qua ad vitam æternam sola perducit; & multi in cruce Christi gloriantes, & ab eadem via non recedentes, etiamsi ista que subtilissimè differuntur, ignorent, QVIA NON PERIT VNVS EX ILLIS PRO QVIBVS MORTVVS EST, ad eandem perveniant æternitatem, veritatem, charitatem. Quid, quæso, aliud hinc sequitur, quam aut nullum omninò hominem perire, aut Christum non pro omnibus omninò mortuum esse? Si verò non est pro omnibus omninò mortuus, profectò non omnes omninò redemit, suo quippe sanguine, quem moriendo effudit, omnes redemit quoscumque redemit. Nec existimo Molinianos consequentiam Augustini à verbo redimendi ad verbum liberandi negaturos, cum inter mira, nova, falsa, stupenda, cavenda dogmata, Augustinus illud recenset Pelagianorum, quo admittebant in Sacramento Baptismi infantes redimi, sed negabant eos liberari: *Pergite* (inquit) *adhuc pergite, & sicut dicitis, in sacramento Salvatoris baptizantur, sed non salvantur: REDIMUNTUR, SED NON LIBERANTUR: lavantur, sed non abluuntur: exorcizantur & exsufflantur, sed a potestate diaboli non eruuntur. Sic etiam dicitur, funditur pro eis sanguis in remissionem peccatorum: sed nullius peccati remissione mundantur. Huculque dogma Pelagianorum relatum vides: audi censuram propugnatoris gratiæ: Mira sunt, que dicitis, nova sunt que dicitis, falsa sunt que dicitis: mira stupemus, nova cavemus, falsa convincimus. Et sanè non video cur magis repugnet quempiam redimi, qui nunquam fuerit captivus, quam quempiam redimi qui nunquam fiat liber; cum redemptio perinde ac liberatio tam respiciant libertatem pro termino ad quem, quam**

Lib. 3.
cont.

Iul. c. 3.

quàm captivitatem pro termino à quo : sicut ergo Augustinus restitit e contra Pelagianos, admittentes parvulos redimi, proque eis fundi sanguinem Salvatoris in remissionem peccatorum, argumentatur ad peccatum originale, quo constituuntur captivi & peccatores; sic restitit nos contra Molinianos procedimus, inferendo ex generalitate redemptionis, quam adstruunt, generalitatem liberationis eorum, qui redempti dicuntur: & rursus ex falsitate consequentis inferendo falsitatem antecedentis: quis enim dicat illum esse liberatum, qui nullo unquam tempore non est captivus? Sanè Christus Ioan. 8. 36. ex liberatione non dubitat colligere libertatem: *Si vos filius liberaverit (inquit) verè liberi eritis.* Hic necesse est ut Moliniani alterum horum admittant, omnes omnino redimuntur, sed non omnes omnino liberantur: omnes omnino liberantur à filio, sed non omnes omnino liberi fiunt: illud primum est Augustino mirum, novum, falsum, stupendum, cavendum: posterius ad verlatur Christo dicenti, *si vos filius liberaverit, verè liberi eritis.* Præclare Augustinus: *a illi ergo vivunt, pro quibus ut vivant, mortuus est qui vivebat, quod aperius ita dicitur: illi sunt à mortis vinculo liberi, pro quibus mortuus est inter mortuos liber: vel sic multo apertius: illi sunt Liberati à peccato, pro quibus mortuus est, qui nunquam fuerat in peccato.* Simile argumentum, desumi potest ex verbis reconciliandi & pacificandi; quibus junctim utitur Apostolus ad Coloss. b. Quis enim dicet illos Dei inimicos reconciliari aut pacificari Deo, super quibus ira Dei æternaliter manet? Vnde juxta Augustini doctrinam reconciliationis proprietas penes eos solos manet, qui à Christo Luc. 10. 6. appellantur filij pacis. Quid est, inquit, d reconciliari nisi pacem ad illum habere. propter quam pacem etiam ipse Dominus Iesus Christus dixit discipulis: *in quamcunque domum intraveritis, primum dicite: pax huic domui, & si ibi fuerit filius pacis, requiescet super eum pax vestra: sin autem, ad vos revertetur.* Cum hanc Evangelizant pacem, de quibus prædictum est, quam speciosi pedes eorum qui annunciant pacem, qui annunciant bona: nobis quidem tunc incipit esse quisque filius pacis, cum obedierit & crediderit huic Evangelio, & ex fide iustificatus pacem ad Deum habere cœperit: secundum autem prædestinationem Dei, iam filius pacis erat. Neque enim dictum est, super quem requiescet pax vestra, fiet filius pacis: sed, ubi fuerit, inquit, filius pacis, requiescet super eum pax vestra. Iam ergo & antequam illi annunciaretur hæc pax, filius pacis erat, sicut eum noverat atque præscierat. non Evangelista, sed Dominus. Ad nos ergo qui nesumus quisnam sit filius pacis, aut

a lib. 61
con. lu.
cap. 5.

b Coloss
1. 20.
12. Cor.
5. 20.

d Lib. de
Cor. &
grat.
c. 15.

non sit, pertinet nullum exceptum facere, nullumque discernere, sed velle omnes salvos fieri, quibus predicamus hanc pacem. An non hîc vides reconciliationem seu pacificationem factam (ut Apostolus e ait) sanguine crucis Christi, filijs pacis appropriari: qui quidem nobis incipiunt esse filij pacis cum temporaliter Euangelio sibi annunciato credunt, sed Deo per gratiosam prædestinationem ab æterno sunt filij pacis? Quid hîc habent infideles, quibus nunquam annunciatur pax, ac per hoc nunquam sunt nobis filij pacis: nec unquam à Deo prædestinati sunt ad filiationem aut amicitiam, sed ira Dei sempiternaliter manet super eos? Vide de hac reconciliatione Fulgentij verba Thesi præcedenti, ubi illud Apostoli Coloss. 1. 20. *reconciliare omnia in ipsum &c.* distributione comoda explicatum invenies. Quia vero Moliniani magnam vim ponunt in verbis illis 1. Ioan. 2. 2. *ipse est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi;* videndum est quid Augustinus & discipuli ejus, *totius mundi* nomine intelligant. Sed prius quæro ab adversarijs, quando legerunt caput illud secundum epist. Ioannis, cur ibi hæserint & non potius reliqua capita percurrere dignati sunt? si enim tria sequentia capita legissent, profecto invenissent cap. 5. 19. hæc verba: *MUNDVS TOTVS in maligno positus est.* An fortè dicent, hoc etiam loco per *mundum totum* intelligi omnes omnino homines, nullo excepto? Sed huic intelligentiæ contradicunt præcedentia ibidem verba: *scimus quia qui natus est ex Deo, non peccat, & malignus non tangit eum. Scimus quoniam ex Deo sumus.* Ecce qui dixerat se *ex Deo esse;* qui dixit, *ex Deo natum non peccare, & ne tangi quidem à maligno,* simul dixit, *mundum totum in maligno positum esse.* Et sanè per, *totum mundum,* non semper intelligi omnes omninò homines nullo prætermisso, satis noverunt etiam Pharisei Ioan. 12. 19. Vbi cum vidissent turbam procedentem obviam Christo Hierosolymam adventanti: *Ecce (aiunt) mundus totus post eum abiit.* Si ergo hæc turba potuit appellari *totus mundus;* cur non possit sic appellari multitudo illa visa ab Apocalyptico vate quæ ulera centum quadraginta quatuor millia signatorum ex omni tribu filiorum Israël insuper complectitur turbam magnam, quam dinumerate nemo poterat, ex omnibus gentibus, & tribubus, & populis, & linguis? Sed quid de usurpatione vocis, *mundus,* item, *totus mundus,* sentiat Augustinus ipsomet lucidissimè inculcante videamus: *Hæ-*
bens

Coloss
1. 20.

Apoc. 7

bent (inquit f) Scripturæ Canonica hunc arguendi morem, ut tanquam ^{f Epi. 18}
 omnibus dicatur, & ad quosdam verbum perveniat. Quod etiam Apostolus ad Vin-
 dicit ad Corinthios decimo quinto capite: quo modo dicunt quidam in vobis cen.
 quia resurrectio mortuorum non est? manifestat utique non omnes esse ta-
 les, verumtamen & tales non extra, sed in eis fuisse testatur; à quibus ne
 illi seducerentur, qui non ita sentiebant, paulo post monuit dicens: Nolite
 seduci, corrumpunt mores bonos colloquia mala: sobrii estote iuste, & nolite
 peccare. Ignorantiam enim Dei quidam habent. Ad reverentiam vobis
 loquor. Quod autem dicit: cum enim sint inter vos amulatio & contentio,
 nonne estis carnales, & secundum hominem ambulatis? tanquam omnibus
 dicit. Et vides quam sit grave, quod dicit. Proinde nisi in ipsa epistola lege-
 remus: Gratus ago Deo meo semper pro vobis in gratia Dei, quæ data est
 vobis in Christo Iesu, quia in omnibus ditati estis in omni verbo & scientia,
 sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis, ita ut nihil desit vobis
 in ulla gratia: putaremus omnes Corinthios carnales & animales, non perci-
 pientes quæ sunt spiritus Dei, contentiosos, amulos, secundum hominem
 ambulantes. Itaque & TOTVS MVNDVS IN MALIGNO POSITVS
 EST, PROPTER ZIZANIA QUÆ SVNT PER TOTVM MVNDVM,
 & Christus propitiator est peccatorum nostrorum, non tantum nostrorum,
 sed TOTIVS MVNDI, PROPTER TRITICVM QVOD EST PER
 TOTVM MVNDVM. Audi adhuc eundem non minus dilucide
 mentem suam adversus Molinianos exprimentem tract. 87. in
 Ioann. ad illa verba: si de mundo essetis, mundus quod suum erat dili-
 geret. Unversa utique hoc dicit Ecclesia (inquit) quam plerunque
 etiam ipsam MVNDI nomine appellat, sicut est illud: Deus erat in Christo;
 MVNDVM reconcilians sibi. Itemque illud: non venit filius hominis ut iu-
 dicet MVNDVM, sed ut salvetur MVNDVS per ipsum: & in epistola sua
 Ioannes ait, advocatum habemus ad patrem Iesum Christum iustum, & ipse
 propitiator est peccatorum nostrorum, non tantum nostrorum, sed etiam
 TOTIVS MVNDI: TOTVS ERGO MVNDVS ECCLESIA EST,
 & TOTVS MVNDVS ODIT ECCLESIAM. MVNDVS igitur odit
 MVNDVM, inimicus reconciliatum, damnatus salvatum, inquinatus mun-
 datum: sed iste MVNDVS quem Deus in Christo reconciliat sibi, & qui per
 Christum salvatur, & cui per Christum peccatum omne donatur, DE
 MVNDO ELECTVS EST INIMICO, damnato, contaminato. Ex ea-
 dem quippe massa quæ tota in Adam perijt, sunt vasa misericordiæ, in
 quibus est MVNDVS PERTINENS AD RECONCILIATIONEM;
 quam MVNDVS odit, ex eadem massa pertinens ad vasa iræ, quæ perfecta
 sunt ad perditionem. Et infra: qui enim de MVNDO MVNDVM elegit,
 fecit

fecit quod eligeret, non invenit: quia reliquia per electionem gratia salva facta sunt: si autem gratia, inquit, iam non ex operibus, alioquin gratia iam non est gratia: Si autem queratur quomodo se diligit MUNDVS PERDITIONIS, qui odit MUNDVM REDEMPTIONIS, diligit se utique falsâ dilectione, non verâ. Item tract. iio. in Ioan. ad illa verba: *Ut mundus credat, quia tu me misisti. quid est hoc?* (inquit) nunquid nam tunc crediturus est mundus, quando in Patre & Filio unum omnes erimus? nonne ista est pax illa perpetua, & potius fidei merces quam fides? unum enim erimus, non ut credamus, sed quia credidimus. Sed etsi in hac vita propter ipsam communem fidem, omnes qui unum credimus, unum sumus: iuxta illud Apostoli, *Omnes enim vos unum estis in Christo Iesu, etiam sic non ut credamus, sed quia credidimus, unum sumus: quid est ergo, Omnes unum sint, ut mundus credat?* ipsi quippe omnes MUNDVS EST CREDENS. Neque enim alij sunt, qui unum erunt, & alius est mundus propterea crediturus quia illi unum erunt, cum proculdubio de his dicat, ut omnes unum sint, de quibus dixerat, non pro his tantum rogo, sed & pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me: continuo subiungit, ut omnes unum sint. Isti autem omnes QUID EST MUNDVS non HOSTILIS utique sed FIDELIS? Item tract. iiii. ad illa verba: *Pater quos dedisti mihi, volo & ubi ego sum & illi sint mecum. qui sunt isti quos ait à Patre datos sibi? nonne illi de quibus alio loco dicit, nemo venit ad me, nisi Pater qui misit me, traxerit eum? Iam quomodo ea que fieri dicit à Patre, faciat & ipse cum Patre, si quid in hoc Evangelio proficimus, novimus. Ipsi sunt ergo quos à Patre accepit, quos & ipse elegit de MÜNDO, atque elegit, ut iam non sint de MÜNDO, sicut non est & ipse de MÜNDO, & sint etiam ipsi MUNDVS CREDENS & cognoscens quod Christus à Deo Patre sit missus, ut MUNDVS ex MÜNDO liberaretur, ne MUNDVS DEO RECONCILIANDVS cum MÜNDO INIMICISSIMO damnaretur. Sic enim ait in huius orationis exordio, dedisti ei potestatem omnis carnis, id est, omnis hominis, ut omne quod dedisti ei, det eis vitam eternam: ubi ostendit potestatem se quidem omnis hominis accepisse, UT LIBERET QUOS VOLVERIT, DAMNET QUOS VOLVERIT, qui vivos & mortuos indicabit, sed eos sibi esse datos, quibus omnibus det vitam eternam: sic enim ait, ut omne quod dedisti ei, det eis vitam eternam. Proinde non ei dati sunt, quibus vitam non dabit eternam, quamvis & ipsorum potestas data sit, cui potestas data est omnis carnis, id est, omnis hominis: MUNDVS RECONCILIATUS ex INIMICO liberatur MÜNDO, cum in illo exerit potestatem suam, ut eum in mortem mittat eternam: hunc autem facit suum, cui vitam donat eternam.*

Item

Item Tract. 1. in Epistolam B. Ioannis, ubi ex professo locum illum, quem adversarij urgent, exponit. *Non tantum nostrorum, sed & TOTIVS MVNDI. Quid est hoc Fratres? inquit, certè invenimus eam in campis saltuum, invenimus ECCLESIAM IN OMNIBVS GENTIBVS. Ecce Christus propitiatio est peccatorum nostrorum: non tantum nostrorum, sed & TOTIVS MVNDI Ecce habes ECCLESIAM PER TOTVM MVNDVM, noli sequi falsos iustificatores & veros precipitatores, in illo monte esto QUI IMPLEVIT ORBEM TERRARVM, quia Christus propitiatio est peccatorum nostrorum, non tantum nostrorum, sed & TOTIVS MVNDI QVEM SVO SANGVINE COMPARAVIT.* Item tract. 5. in eandem Epistolam ad illa verba: *Nolite mirari Fratres si mundus vos odit. Nunquid saepe vobis dicendum est (inquit) quid est mundus? non cælum, non terra, nec ista opera quæ Deus fecit, sed dilectores mundi. Ista saepe dicendo quibusdam onerosus sum: sed usque adeo non frustra dico, ut aliqui interrogentur an dixerim, & non respondeant. Ergo vel inculcando hæreat aliquid in cordibus audientium. Quid est mundus? MVNDVS EST QVANDO IN MALO PONITVR, DILECTORES MVNDI: MVNDVS QVANDO IN LAVDE PONITVR, CÆLVM ET TERRA EST, & quæ in his continentur opera Dei: unde dicitur, & MVNDVS per eum factus est. Item MVNDVS EST PLENITVDO TERRÆ, sicut dixit ipse Ioannes: non solum autem nostrorum propitiatio peccatorum, sed & TOTIVS MVNDI. MVNDI DICIT OMNIVM FIDELIVM PER ORBEM SPARSORVM: Mundus autem in malo amatores mundi sunt.*

Augustino adjunctur fidissimus interpres Prosper: qui quid de voce (*totus mundus*) sentiat, apertè indicat in *sententia super obiect. 8. Gall. Ex toto enim mundo, inquit, TOTVS MVNDVS eligitur, & ex omnibus hominibus omnes homines adoptantur.* Et lib. 1. de *vocat. gentium* cap. 9. *In electis (inquit) & præscitis, atque ab omnium generalitate discretis, specialis quadam censetur VNIVERSITAS, ut de toto mundo TOTVS MVNDVS liberatus, & de omnibus hominibus omnes homines videantur assumpti.* Et infra ibidem: *his & alijs documentis, quæ possunt ab inquirentibus numerosiora proferri, NON DVBBIE DEMONSTRATVR, interdum & pro parte terræ omnem terram, & PRO PARTE MVNDI TOTVM MVNDVM, & pro parte hominum omnes homines nominari.* Et lib. 2. cap. 16. *Conveniebat excita miraculo diversi generis hominum multitudo, ut Euangelium Christi in eis qui aderant, TOTVS MVNDVS audiret. Enimverò quid vocula (totus) aliud*

L

impor-

importat quam plenitudinem quandam? jam si Prospero credimus, lib. I. de vocat. gentium cap. 9. *Habet populus Dei PLENTUDINEM suam.* pro cuius populi plenitudine Christum fuisse crucifixum, non autem pro populo ad interitum reprobato (nisi generali quodâ & minus proprio loquendi modo disertissime tradit Prosperus tribus istis locis, quibus ex professo sententiam Molinianorum in Massiliensibus impugnat. Primus locus est Respons. ad object. 9. Gallorum quæ fuit hæc: *Quod non pro totius mundi redemptione salvator sit crucifixus.* ad quam Prosper in hunc modum respondet: *Nullus omnino est ex omnibus hominibus, cuius natura in Christo domino nostro suscepta non fuerit, quamvis ille natus sit in similitudine carnis peccati: omnis autem homo nascatur in carne peccati. Deus ergo Dei filius, mortalitatis humanæ particeps factus absque peccato, hoc peccatoribus & mortalibus contulit, ut qui nativitate eius consortes fuissent, vinculum peccati & mortis evaderent. Sicut itaque non sufficit hominum renovationi natum esse hominem Iesum Christum, nisi in ipso eodem, de quo ipse oriens est, spiritu renascantur: SIC NON SUFFICIT HOMINUM REDEMPTIONI, CRUCIFIXUM ESSE DOMINUM CHRISTUM, nisi commoriantur ei & consepeliantur in Baptismo. Alioquin nato salvatore in carne substantiæ nostræ, & crucifixo pro omnibus nobis, non fuerat necessarium, ut renasceremur, & similitudine mortis eius complantaremur: sed cum sine hoc sacramento, nemo hominum consequatur vitam æternam, NON EST SALVATUS CRUCE CHRISTI, QUI NON EST CRUCIFIXUS IN CHRISTO. NON EST AUTEM CRUCIFIXUS IN CHRISTO, QUI NON EST MEMBRUM CORPORIS CHRISTI, QUI NON PER AQUAM ET SPIRITUM SANCTUM INDUIT CHRISTVM. Qui ideo infirmitate nostrâ communionem subijcit mortis, ut nos in virtute eius haberemus consortium resurrectionis. Cum itaque rectissime dicatur salvator pro totius mundi redemptione crucifixus, PROPTER VERAM HUMANÆ NATURÆ SUSCEPTIONEM, & PROPTER COMMUNEM IN PRIMO HOMINE OMNIUM PERDITIONEM: potest tamen dici PRO HIS TANTUM CRUCIFIXUS, QUIBUS MORS IPSIVS PROFUIT. Dicit enim Evangelista: quia Iesus moriturus erat pro gente, non tantum pro gente, sed etiam ut filios Dei dispersos congregaret in unum. In sua enim venit, & sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri: Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Diversa ergo ab istis fors eorum est, qui inter illos censentur, de quibus dicitur: *Mundus cum non cognovit, ut possit secundum hoc**

dici

dici redemptor mundi: dedit pro mundo sanguinem suum, ET MVNDVS REDIMI NOLVIT: quia lucem tenebra non receperunt. Et tenebra receperunt: quibus dicit Apostolus: fuistis aliquando tenebra, nunc autem lux in Domino. Ipse vero Dominus Iesus, qui dixit se venisse querere & salvare, quod perierat. Non veni, inquit, nisi ad oves quæ perierant domus Israel. Neque quia sunt semen Abraha, omnes filij, sed in Isaac vocabatur tibi semen, id est, non qui filij carnis, hi filij Dei: sed qui filij promissionis æstimantur in semine. In istis ergo sunt illi, de quibus dictum supra memoravimus: quia Iesus moriturus erat pro gente; non tantum pro gente, sed etiam ut filios Dei dispersos congregaret in unum: QVIA NON SOLVM EX IVDÆIS, SED ETIAM EX GENTIBVS, per eum, qui vocat quæ non sunt, tanquam quæ sunt, & qui dispersos Israel congregat, filij Dei, filij promissionis in unam Ecclesiam congregentur: ut impleatur quod promissum est Abraha, cui dictum est, quod in semine eius benedicenda essent OMNES TRIBVS TERRÆ. Vides hic Prosperum apertissimè negantem sufficere hominum redemptioni, crucifixum esse Dominum Christum, Nisi ei commoriantur. Audis negantem, salvari cruce Christi qui non est crucifixus in Christo: negantem, crucifigi in Christo qui non est membrum corporis Christi. Audis dicentem, eatenus posse dici Christum pro totius mundi redemptione crucifixum, quatenus veram humanitatem, omnibus utique communem, suscepit.

Secundus locus est, sent. super eadem object. 9. Gallorum *Qui dicit, inquit, quod non pro TOTIVS MVNDI redemptione salvator sit crucifixus: non ad SACRAMENTI VIRTVTEM, sed ad infidelium respicit partem: CVM SANGVIS DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI PRETIVM TOTIVS MVNDI SIT: à QVO PRETIO EXTRANEI SVNT, qui aut delectati captivitate, redimi noluerunt: aut post redemptionem ad eandem sunt servitutem reversi. NON ENIM CECIDIT VERBUM DOMINI, neque evacuata est MVNDI REDEMPTIO. QVIA ET SI NON COGNOVIT MVNDVS DEVM IN VASIS IRÆ, COGNOVIT TAMEN MVNDVS DEVM IN VASIS MISERICORDIÆ. Quæ deus nullis eorum bonis meritis precedantibus, eruit de potestate tenebrarum, & transfudit in regnum filij dilectionis suæ. Audis hic denuo inculcari modum generalem & minus proprium juxta quem admitti possit, Christum pro omnibus omnino crucifixum, nimirum quoad virtutem Sacramenti. Audis approbari sententiam oppositam quatenus respicit ad eam mundi partem quæ in infidelitate persistit. Audis à mundi pretio pronuciari extraneos qui in captivitate perpetuo manent aut ad eam finaliter revertuntur,*

Audis non ideo evacuari redemptionem mundi. Vtpote qui licet non in vasis iræ, in vasis tamen misericordiæ cognovit Deum.

Tertius locus est Respons. ad primam objectionem Vincen-
tiana, quæ fuit huiusmodi: *Quod Dominus noster Iesus Christus non pro omnium hominum salute, & redemptione sit datus. Cui objectioni Prosper in hunc modum respondet: Contra vulnus originalis peccati, quo in Adam omnium hominum corrupta, & mortificata natura est, & unde omnium concupiscentiarum morbus inolevit, verum & potens ac singulare remedium est mors Filij Dei Domini Iesu Christi: qui liber à mortis debito, & solus absque peccato, pro peccatoribus & debitoribus mortuus est. QVOD ERGO AD MAGNITVDINEM ET POTENTIAM PRETII, & QVOD AD VNAM PERTINET CAUSAM GENERIS HUMANI, sanguis Christi redemptio est TOTIVS MVNDI. Sed qui hoc sæculum sine fide Christi, & sine regenerationis Sacramento pertransseunt, REDEMPTIONIS ALIENI SVNT. Cum itaque PROPTER VNAM OMNIUM NATVRAM, & VNAM OMNIUM CAUSAM A DOMINO NOSTRO IN VERITATE SVSCEPTAM, RECTE OMNES DICANTVR REDEMPTI, & tamen non omnes à captivitate sunt erui, REDEMPTIONIS PROPRIETAS HAUD DVBBIE PENES ILLOS EST, DE QUIBVS PRINCEPS MVNDI MISSVS EST FORAS, & iam non vasa diaboli sed membra sunt Christi. Cuius mors NON ITA IMPENSA EST HUMANO GENERI, VT AD REDEMPTIONEM EIVS ETIAM QVI REGENERANDI NON ERANT PERTINERENT: sed ita, ut quod PER VNICVM EXEMPLVM GESTVM EST PRO VNIVERSIS per singulare Sacramentum celebraretur in singulis. Poculum quippe immortalitatis, quod confectum est de infirmitate nostra & virtute divina, HABET QVIDEM IN SE VT OMNIBVS PROSIT: sed si non bibatur, NON MEDETVR. Quid his Prosperi verbis clarius, quibus totum quod prioribus responsionibus dixerat, summarie recapitulat & quanam enim ratione admitti possit redemptio generalis, explicat dicendo: quod ergo ad magnitudinem & potentiam pretij, & quod ad unam pertinet causam generis humani &c. verum quia ratio ista ad proprietatem redemptionis non sufficit, addit, eos qui solum isto modo quasi inchoatè redempti sunt, simpliciter manere Redemptionis alienos; quoniam HAUD DVBBIE redemptionis PROPRIETAS penes illos est, de quibus princeps mundi missus est foras. Vnde clarissimis verbis mox subiungit, Christi mortem non ita impensam esse generi humano, ut ad redemptionem eius etiam qui regenerandi*

non erant, pertinerent. Si non pertinent ad redemptionem, quomodo redempti, nisi largâ & minimè exactâ loquendi normâ? Sanè exemplum à Prospero adhibitum de poculo medicinali, mentem ejus non dubijs conjecturis patefacit: quod enim ægrotis est pharmacum, hoc captivis est lytrum. Sicut ergo nemo propriè dicet; ægrotum, pharmaco quod nunquam sumpsit nec sumpturus est, sanari: ite nec captivum, lytro nunquam sibi applicato, nunquam acceptato, redimi. Quis enim dicet illos belli duces, qui modo in Gallia aut Germania captivi detinentur, & pro quibus toties oblatum est lytrum etiam superabundans, eo ipso esse redemptos, quo sufficiens redemptionis pretium fuerit præsentatum, licet nondum acceptatû? August^{m.} supra audivimus, inter paradoxa Pelagianorum *mira, nova, falsa, stupenda, cavenda,* recensentem illud: *Redimuntur sed non liberantur.* Dicent fortè Moliniani, omnes omninò eatenus liberari quatenus intuitu passionis Christi accipiunt à Deo per gratiam sufficientem, facultatem excutiendi captivitatem, & transeundi, si velint, ad sortem Sanctorum, ubi vera est libertas. Verum si August^{o.} a credimus, hoc effugium suâ taciturnitate præcludunt parvuli, quibus, *Deo nolente,* baptismus non datur: ut omittam nunc alia loca quibus gratiam sufficientem omnibus paratam, non obscure refellit & improbat. Vide hanc Dei voluntatem toties ab Aug^{o.} inculcatam Thesi præcedente. quamvis igitur Christus præveniendò acceptationem patris neminem à redemptione excluderet, & hac ratione possit dici redemisse, quantum in se fuit, indiscriminatim omnes, quorum personam, propter communem omnibus naturam, patiendò & satisfaciendò gerebat; quia tamen pater, penes quem erat libertas acceptandi lytrum à Christo oblatum sive pro omnibus sive pro certis tantum captivis communi carcere conclusis, non pro omnibus sed pro sibi placitis istud acceptavit, idcirco in his & non in reliquis perfecta est redemptionis proprietas: hi sunt ergo illi quos à patre sibi datos atque à se servatos Christus toties appellat: hi sunt pusillus^b grex quibus dare regnum, patri complacuit: Hi sunt oves^c pro quibus bonus pastor posuit animam suam: Hi sunt semen longævum Christo promissum d si poneret pro peccato animam suam: In his notum fecit Dominus Sacramentum voluntatis suæ, e Secundum beneplacitum ejus, quod proposuit in eo, in dispensatione plenitudinis temporum, instaurare omnia

* 1. 4.
 cōr. Iul
 cap. 8.
 Epist.
 107. ad
 Vital.

b Lucæ
 12. 31.
 c Io 10.
 15.
 d Isa. 54
 10.
 e Ephes.
 1. 9.

in Christo, quæ in cælis & in terra sunt, in ipso: in quo etiam & nos sorte vocati sumus, prædestinati secundum propositum ejus, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ. Vnde cum Christus rogatus ex parte filiorum Zebedæi ut juberet unum à dextris suis, alterum à sinistris in gloria sedere, respondit: *f Sedere ad dexteram meam vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à patre meo.* Nemo eorum quibus id à patre paratum est, spe suâ finaliter excidit, quia non perit filius promissionis sed filius perditionis: nemo quippe de manu filij rapit eos quos pater filio dederat, sed omnes trahuntur à patre ad filium, omnes à patre in schola, à sensibus carnis valde remota, sic audiunt & discunt, ut non tantum cognoscendo videant veniendum esse ad filium, sed etiam volendo appetant, agendoque perficiant: pro his rogat Christus ut non deficiat fides eorum, & exauditur pro sua reverentia, daturque & eis liberrima, fortissima, perseverantissima, invictissima voluntas.

f Marc.
10.40.
Matth.
20.23.

g De
corr. &
grat. c.8

Ex quibus non obscure liquet quid nomine totius mundi Apostolus Ioannes juxta Augustini & Prosperi expositionem intellexerit, suffragante Catholicâ Ecclesiâ, quæ in præfatione Pentecostali de Spiritu Sancti in filios adoptionis effusione agens subdit: *Quapropter profusis gaudijs TOTVS in orbe terrarum MVNDVS exultat:* non enim eousque progressuros arbitror Molinianos, ut dicant omnes omnino homines tam fideles quam infideles, tam adultos quam parvulos exultare propter effusionem Spiritus Sancti in filios adoptionis.

Sed provocant nos Moliniani, ut de obscuro augustianum (sic Sanctorum Doctorum autoritates appellant in vita Lessij cap. 4.) carcere, in lucidos spatiososque rationis campos excurramus, & enervemus syllogismum, quem nobis objiciunt in Baroco: putant quippe se in Philosophia haud difficulter triumphaturos de Iansenio, utpote qui nunquam (prout ei aliquoties improperant) Philosophiam docuerit. Sed audiant, obsecro, paulisper Augustinum adversus Iulianum ad eosdem Philosophiæ campos provocan-

tem: *Quod autem (inquit) a in hoc opere tuo, quomodo fiant à Dialecticis syllogismi, unde questionem tibi nullus obsecit, docere conaris, quantum tibi places, tantum gravibus lectoribus displices.* Et alibi: *b Quod autem dixi: qui narratur quia creatura Dei subditur diabolo, non miretur: subditur enim creatura Dei creatura Dei, minor majori: cur ita posuisti, ut sequentia mea verba non adderes, quibus ostendi quemadmodum dixerim,*

Lib. 3
côt. lu
cap. 7.
Lib. 6
cap. 9.

rim, minor maiori humana scilicet angelica? nisi ut minus intelligeretur sensus meus, ut faceres tibi locum, ubi sicut soles, de ARISTOTELICIS CATEGORIIS obtenderes nebulas imperitis, in quibus latenter putarent te aliquid dicere, quid diceres nescientes. Ad hoc enim redacta est hæresis vestra, ut gemant sectatores vestri non inveniri DIALECTICOS IUDICES in Ecclesia DE SCHOLIS PERIPATETICORVM SIVE STOICORVM, à quibus possitis absolvi. Et alibi: c Quæris dialecticos iudices, & irrides vulgum, quasi ad ipsum te iudicem adducam, à quo iudicari ista non possunt: quæ si tu didicisses, Pelagiani dogmatis machina sine architecto necessario remansisset. Si vis vivere, noli amare sapientiam verbi, quæ evacuatur crux Christi. Et alibi: d Sed videlicet ut EGREGIVS DIALECTICVS non me patieris elabi, sed pressè interrogabis & breviter. Et alibi: e Magnum aliquid te Dialectica docuit, rem quæ in subiecto est, sine illa re esse non posse, in qua subiecta est, & ideo putas malum quod est in parente, utique in subiecto, alij rei, id est, proli ad quam non pervenit, reatum non posse transmittere. recte hoc diceres, si malum concupiscentia de parente non perveniret ad prolem. Cùm vero sicut sine illo nemo seminatur, ita sine illo nemo nascatur, quomodo dicis eò non pervenire, quò transit? Non enim ARISTOTELES CUIVS CATEGORIAS INSPICIENTER SAPIS, sed Apostolus dicit, per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per omnes homines transijt. Nec sanè tibi Dialectica illa mentitur, sed tu non intelligis. Et alibi: f Nunquid milites? Nunquid scholastici auditoriales? Nunquid nauta, tabernarij, cetarij, coqui, lanij? Nunquid adolescentes ex monachis dissoluti? Nunquid postremò de qualiumcunque clericorum turba isti sunt, quos urbana exagratos dicacitate, vel potius vanitate contemnis, quia non possunt secundum CATEGORIAS ARISTOTELIS de dogmatibus indicare? Quasi tu qui maxime conquereris examen vobis & Episcopale iudicium denegari, PERIPATETICORVM POSSIS INVENIRE IUDICIUM, ubi de subiecto & his quæ sunt in subiecto (de syllogismo in BAROCO) contra originale peccatum (contra restrictionem redemptionis Christi ad solos fideles) Dialectica sententia proferatur. Et alibi: g Rogo quid respondebis? quibus eos (Patres antea citatos) oculis intueberis? quæ tibi argumenta succurrent? Quæ ARISTOTELIS CATEGORIÆ, quibus ut in nos velut artifex disputator insilias, videri appetis eliminatus? quæ tuorum argumentorum vel ACIES VITREA, vel PLUMBÆI PUGIONES in illorum conspectu exerè audebunt? quæ abs te arma non fugient, nudumque destituent? an forte dicturus es neminem illorum te in isto crimine nominasse? Et quid facies cum tibi dixerint, TOLERABILIVS DENTE MALEDICO NOMINA

Lib. 6.

cap. 4.

Lib. 3.

cap. 6.

Lib. 5.

cap. 9.

Lib. 2.

cap. 10.

Lib. 1.

cap. 4.

MINA

MA NA CONCIDERES NOSTRA, QVAM FIDEM NOSTRAM cuius merito in cælo nomina scripta sunt nostra? Hæc adversus Iulianum ad Peripateticorum tribunal à Sanctorum Patrum autoritate provocantem Augustinus Similia habet Hieronymus de Celestio, Pelagij Achate, in epistola ad Ctesiphont: *Vnus, inquit, discipulorum eius (Pelagij) imo iam magister & totius ductor exercitus, & contra Apostolum vas perditionis, per solacismorum, & non (ut sui tactitant) SYLLOGISMORVM SPINETA DECVRRENS, SIC PHILOSOPHATUR & disputat.* Postmodum circa finem epistolæ de seipso loquens sic ait: *multi anni sunt, quod ab adolescentia usque ad hanc ætatem diversa scripsi opuscula, semperque habui studio audientibus loqui, quod publicè in Ecclesia didiceram: NEC PHILOSOPHORVM ARGVMENTA SECTARI, sed Apostolorum simplicitati acquiescere, sciens illud scriptum: perdam sapientiam sapientium, & prudentiam prudentium reprobo. Et: fatuum Dei sapientius est hominibus.*

Sanè nisi Molinianos nimius zelus susceptam suam quoquo modo defendendi obnubilasset, facilè vidissent suum syllogismum (nisi paralogismum dicere malis) in Querimonia Zegeriana non solum secundæ & tertix, sed & primæ editionis, à Catholico (nequicquam reclamante invidia) Catholicè & prosperè juxta Prosperi doctrinam enervatum: Augustinianamque Iansenij sententiam verbis Concilij Tridentini adaptatam. Verum duas præcipuè hereses (inquit Querimonia h secundæ editionis, consonante prima editione) ex AVGVSTINO Iansenij, tanquam maxime notabiles ac deformes Serenissimo principi R. P. Concionator representat. Primum, quod Concilium Trid. dicat: *Esi Christus pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt: Iansenius vero id negare videatur, & affirmare, tantum mortuum esse pro electis, qui beneficium illud mortis recipiunt. Sed idem olim ob eorum S. Augustino à Semi-Pelagianis. Unde idem responderi potest R. P. Concionatori, quod Prosper illis: i Cum rectissime dicatur salvator pro totius mundi redemptione crucifixus, propter veram humanæ naturæ susceptionem, & propter communem in primo homine omnium perditionem (& sic Trid. verum dixit) potest tamen dici (& sic S. Augustinus, & Iansenius discipulus eius verè dixit) pro his tantum crucifixus, quibus mors ipsius profuit. Et alibi: k Cum propter unam omnium naturam, & unam omnium causam à Domino nostro in veritate susceptam, rectè omnes dicantur redempti, & tamen non omnes à captivitate sunt eruti, REDEMPTIONIS PROPRIETAS HAUD DUBIE PENES ILLOS EST, de quibus princeps mundi missus est foras. Et*

iam

iam non vasa diaboli, sed membra sunt Christi. Hactenus *Querimonia.* Quid quæso amplius desiderare posset ad enervationem seu syllogismi seu paralogismi in Baroco, ullus sobriè sapiens?

Nunquid enim qui hoc R. P. Concionatori respondit, minorem præmissam seu syllogismi seu paralogismi Theistarum distinxit, duplicemque usurpationem subjecti istius (*pro quibus mortuus est Christus*) satis perspicuè assignavit: unam largam, alteram propriam? nunquid juxta priorem usurpationem admisit cum majore minorem, prout postulat autoritas Tridentini & Prosperi? Nunquid consequentiam, & consequens juxta eandem usurpationem intellectum, concessit? Sed quid inde amplius habent Adversarij, quàm Christum generali illo titulo, fundato in vera humanæ naturæ susceptione, & communi omnium in primo homine perditione, posse dici mortuum pro omnibus hominibus, redemisseque omnes, etiam qui non salvantur? quod & verissimum esse posset, etiam in eventum quo Pater Iytrum Passionis sibi à Christo oblatum, pro nullo omninò acceptasset; neminem Christo dedisset; neminem à captivitate liberasset; neminem ad illam Scholam, in qua omnes sunt docibiles Dei, intromisisset; neminem ad Christum traxisset; neminem reconciliaisset, filiumque pacis fecisset; neminem prædestinaisset, vocasset, justificasset, glorificasset. Quod si Adversarij minorem præmissam sui syllogismi juxta propriam & antonomasticam usurpationem subjecti (*pro quibus mortuus est Christus*) intelligant; eam negavit non solùm Author *Querimoniae*, sed Prosper qui disertissimè pronuntiat, *Redemptionis proprietatem haud dubiè penes illos esse, de quibus princeps mundi missus est foras; item mortem Christi non ita impensam esse generi humano, ut ad redemptionem eius, etiam qui regenerandi non erant, pertinerent. item, poculum immortalitatis non nisi illud bibentibus mederi. item, non esse salvatum cruce Christi, qui non est crucifixus in Christo. item non sufficere hominum redemptioni, crucifixum esse Dominum Christum, nisi commoriantur ei & consepeliantur in Baptismo. item posse dici pro his tantùm crucifixum esse Christum, quibus mors ipsius profuit. item à pretio redemptionis extraneos esse eos qui delectati captivitate redimi noluerunt, aut post redemptionem ad eandem sunt servitutem reversi. Item eos qui hoc sæculum sine fide Christi & sine regenerationis Sacramento pertranseunt, Redemptionis esse alienos.* Si denique Adversarij minorem præmissam juxta largam usurpationem subjecti accipiant, sed consequens juxta propriam &

anonomasticam; non syllogismum, sed quatuor terminorum paralogismum obtrudunt, ac proinde non solum à Theologis, sed & à Pedanis explodendi sunt ut Sophistæ. Nos interim eis reponimus id quod Iuliano similiter paralogizanti reposuit olim
 Lib. 3. Augustinus, a *Vides quàm dialecticè nihil dixeris, & nullà quidem culpà*
 cōt. Iul. *dialectica disciplina, tu quantum à tramite eius exorbitaveris. Videris illius*
 cap. 7. *artis verbis ad hoc uti, ut eis inflatus attonitos facias imperitos, volendo*
videri esse, quod non es. Quod eisi esses, ad eum modum quo ista disputanda
sunt, nihil esses. Sed planè nunc ineptus & imperius, tunc autem ineptus
artifex esses, & tamen Dialecticorum, quasi iaculis oneratus acutis, in cer-
tamen procedis, & saltus plumbeos pugiones.

Porrò quòd Prosper capitula objectionum Vincentianarum vocaverit *ineptissimas blasphemias; prodigiosa mendacia; diabolicam indiculum; perversas definitiones; impias profanasque opiniones;* Molinianos non iuvat, sed jugulat. Ostendimus enim in principio hujus Thesis qualiter Moliniani in Thesis Anti-Iansenianis adimpleant mensuram Massiliensium in capitulis Gallorum & objectionibus Vincentianis. Falsissimum proinde est, quod Peripateticus noster denuò syllogizando subsumit, propositionem istam, *Christus pro omnium salute mortuus est, in nullo sensu posse esse Iansenio veram: nam in primis est Iansenio vera in illo sensu, quo Augustino vera est non solum hæc ipsa, sed aliæ similes de quibus Thesi præcedente, ut, Deus vult omnes homines salvos fieri: item, omnes in Christo vivificabuntur: item, erunt omnes docibiles Dei: item, Erat lux vera illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum.* Vide plura similia apud Prosperum & Fulgentium ibidem citatos. Deinde Iansenio vera est in sensu universaliori, juxta quem Prosper affirmat, *rectissime dici posse quod Salvator pro totius mundi redemptione sit crucifixus, propter veram humanæ naturæ susceptionem, & propter communem in primo homine omnium perditionem: quamvis etiam possit dici pro his tantum crucifixus, quibus mors ipsius profuit; utpote penes quos (ut alibi ait) est redemptionis proprietas.* Ex quibus patet quàm contrarium, imo injuriosum Prospero sit id, quod Adversarius in tertio suo syllogismo assumit. quod autem addit; *Non iuvat quod magnitudo pretij pro omnibus fuerit sufficiens, nam alioqui fuisset etiam Christus mortuus pro salute diaboli: meliùs & Prospero conformiùs dixisset, Non sufficit, quàm, Non iuvat.* Siquidem Prosper Respons. ad object. primam Vincentianam, rationem desumptam ex magnitudine pretij, velut iuvantem, non ut suffi-

cientem

cientem allegat; cui proinde novam rationem per modum supplementi adjungit dicens: Quod ergò ad magnitudinem & potentiam pretij, & quod ad unam pertinet causam generis humani, sanguis Christi redemptio est totius mundi. Et quanquàm prior ratio sola spectata, communis sit etiam redemptioni dæmonum, non tamen posterior; non enim una est causa dæmonum & generis humani: totum genus humanum in uno periit, peccatumque ab uno primo parente perpetratum, in omnes posteros cum natura transfusum est: naturam istam omnibus communem salvator, personam omnium representaturus, suscepit: à sua redemptione neminem, præveniendò Patris discretivam acceptationem, exclusit: atque hac ratione sicut unam omnium hominum naturam, ita unam omnium causam in veritate suscepit. nihil hic habent dæmones: nusquam enim (ut Apostolus ait b) Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit. Et sic qui sanctificat, & qui sanctificantur, ex uno omnes. propter quam causam non confunditur fratres eos vocare; quibus & per omnia assimilatus est, tentatus quidem per omnia pro similitudine, sed absque peccato.

b Heb. 2
16.

Quod denique Adversarij addunt, eos non posse dici redemptos, pro quibus lytrum non persolvitur; si de proprietate redemptionis id intelligant, verum cum Prospero dicunt: nescio autem qua ratione velint lytrum secundùm proprietatem persolvi, ubi non intercessit acceptatio, multò minùs successit manumissio: jam toties diximus, Patrem non acceptasse lytrum Passionis nisi pro eis quos Christo, lytrum persolventi, tradidit; ad Christum traxit; sibi per Christum reconciliavit; libertati restituit; de quibus dicitur, si vos filius liberaverit, verè liberi eritis; si enim dives homo non perdit quod emit auro suo, quomodo filius Dei perdet quod emit sanguine suo? Nunquid enim si Deus lytrum Passionis acceptavit pro omnibus omninò hominibus, hoc ipso voluit omnes esse redemptos? Quomodo ergò stabit illud Prosperi superiori Thesi relatum:

— Tam paule quid hoc sit:

Quòd bonus omnipotensque Deus non omnia subdit

Corda sibi, pariterque omnes iubet esse fideles?

Nam si nemo usquam est, quem non velit esse redemptum;

Haud dubiè impletur quidquid vult summa potestas?

Et sanè ita intellexit Concilium Valentinum à Iulieno citatum, & quando cap. 4. sic definivit: De redemptione sanguinis Christi pro

c Tom.
3. lib. 3.
cap. 20.
col. 385

propter NIMIVM ERROREM, qui de hac causa exortus est, ita ut quidam, sicut eorum scripta indicant, etiam pro illis impijs, qui à mundi exordio usque ad Passionem Domini in sua impietate mortui & aeterna damnatione puni sunt, effusum desiniant, contra illud Propheticum: ero mors tua ô mors, ero morsus tuus inferne: Illud nobis SIMPLICITER ET FIDELITER TENENDVM AC DOCENDVM PLACET, IUXTA EVANGELICAM ET APOSTOLICAM VERITATEM, quòd pro illis hoc datum pretium teneamus, quibus ipse Dominus noster dixit; sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis qui credit in ipso, non pereat, sed habeat vitam aeternam.

Hic Concilij Valentini authoritati, alia verba ejusdem Concilij cap. 5. opponunt Moliniani in *Thesibus famosis* cap. 2. art. 6. pag. 27. §. Concilia: sunt autem ista: Firmissime tenendum credimus, quòd omnis multitudo fidelium ex aqua & Spiritu S. regenerata in Christi sanguine sit à peccatis suis abluta: quia nec in eis potuit esse vera regeneratio, nisi fieret vera redemptio --- ex ipsa tamen multitudine fidelium redemptorum. alios salvati aeternâ salute; alios. quia redemptionis gratiam potius irritam facere, quam servare elegerunt, ad plenitudinem salutis, & ad perceptionem aeternâ beatitudinis, nullo modo pervenire. Hucusque Concilium: quibus verbis ipsi ibidem hanc appendicem subjungunt. Quâ ergo fide exaggerat Iansenius huius synodi solum caput quartum quasi doceat pro solis salvandis mortuum Christum? non poterat nescire hoc decretum cap. 5. comprehensum, in quo disertissimis verbis traditur Christus redemptor etiam reprobatorum. Desinat ergo huius Concilij authoritate pro se uti, aut aequè contra se esse fateatur.

In hac brevi Apostrophe quàm multipliciter fallantur aut fallere nitantur Moliniani, haud sanè facile ullis verbis quantumvis exaggerativis explicari satis potest. Ac in primis, quòdnam, quæso, peccatum Iansenij est, quòd authoritatem capitis istius quarti, quo Augustiniana de redemptione Christi sententia, quam propugnandam suscepit, mirè elucidatur, pro se etiam exaggeranter (ut ita esset) alleget? Secundò, quâ fronte dicunt, à Iansenio solum caput 4. istius Concilij exaggerari, cum Iansenius non magis exaggeret caput 4. quam caput 5. Concilij, & quidem quoad doctrinam ijs verbis expressam, quæ ab ipsis velut sententiæ Iansenianæ adversa recitantur? Iansenius quippe post verba ex cap. 4. citata immediatè hæc subjungit: Et capite quinto uberius declarat fideles omnes baptismo sanctificatos in sanguine Christi redemptionem assequi, sive acceptâ redemptione perseverent, sive ab
ea exciden-

ea excidentes sanguinem Testamenti pollutum duxerint, in quo sanctificati sunt. In QVIBVS CAPITIBVS ad amicum totam illam doctrinam quam hic tradimus ex August. & ex Ecclesia Lugdunensis libris confirmavit, ac tanquam Catholicam approbando definiit: scriptoresque, qui contraria etiam in Concilio quorundam fratrum suscepta libris exaratis sparserant, tanquam INVUTILIA, NOXIA, ERRONEA propinantes, improbat: & à pro auditu fidelium penitus explodit. Si hæc verba exaggerativa sunt; certè non magis exaggerant caput quartum, quàm quintum. Tertio, quâ fide Iansenio imponunt, quod exaggeret caput illud quartum, quasi doceat pro solis salvandis mortuum Christum, cum Iansenius nusquam contendat sive ex illo Concilio, sive ex Augustino, sive aliunde probare, Christum pro solis salvandis mortuum esse, quin imò verbis jam citatis disertissimè tradat fideles OMNES baptismo sanctificatos IN SANGVINE CHRISTI REDEMPTIONEM ASSEQUI, sive accepta redemptione perseverent, sive ab ea excidentes sanguinem testamenti pollutum duxerint, in quo sanctificati sunt? Nescio quibus terminis posset apertiùs inculcate, Christum non pro solis salvandis, sed generaliter pro omnibus baptizatis sive perseveraturis sive finaliter perituris mortuum fuisse, idque à Concilio consentaneè ad doctrinam Augustini à se traditam definiri. Ut tamen manifestiùs appareat Molinianorum impostura, repetam hîc alia verba Iansenij superiùs citata, quibus circa finem ejusdem capituli, absque ulla caligine asseverat, Christum juxta Augustini doctrinam fuisse mortuum non solùm pro salute æternâ electorum, sed etiam pro temporalibus justitiæ effectibus, quos reprobi in hac vita nonnunquam recipiunt. Ex quo factum est (inquit) ut iuxta sanctissimum Doctorem, non magis patrem PRO ÆTERNA LIBERATIONE ipsorum reprobatorum, quàm pro diaboli deprecatus fuerit. Sed si quid pro illis rogavit patrem, PRO TEMPORALIBVS QVIBUSDAM IUSTITIÆ EFFECTIBVS ROGAVIT, ET PRO IISDEM OBTINENDIS OBTVLIT PRETIUM, FVDITQVE SANGVINEM SVVM. Ex quibus verbis luce meridianâ clariùs patet, Molinianos nimis oscitanter aut infideliter Iansenio imposuisse, quòd docuerit, Christum pro solis salvandis mortuum fuisse, cum Iansenius apertissimè clamet, Christum fuisse sanguinem etiam pro reprobis; non quidem salute æternâ, sed tamen temporalibus justitiæ effectibus, donandis. Quarto, quod Moliniani ad extremum monent Iansenium, ut desinat Concilij Valentini auctoritate pro se uti, aut æque contra se esse fateatur: haud scio

quò spectet, nisi ad extenuandam auctoritatem dicti Concilij, tanquam, quod licet Iansenio in uno capite faveat, eidem tamen alio capite adversetur; ac per hoc sibi ipsi Concilium repugnet. *celestius* apud Augustinum lib. de perfectione justitiæ, ut Scripturas peccatum originale ejusque pœnas astruentes infirmaret, alias Scripturas in speciem repugnantes allegabat: atque ita, ut Augustinus ei toties improperat, non Scripturas solvebat, sed arctius illigabat, non litem dirimebat, sed novas lites suscitabat: notum quippe est illud vulgare, *Arguere in contrarium, non est solve-re argumentum.* Verum, ex dictis liquidò patet caput 5. Concilij Valentini non Adversari Iansenio, sed mirè illustrare sententiam, quam ex Augustino deducit, nimirum, Christum quamvis pro æternâ salute reprobatorum non fuerit mortuus, nec pro eadem oraverit; pro temporalibus tamen justitiæ effectibus, quos Deus subinde reprobis impertitur, orasse patrem, & fudisse Sanguinem suum.

Desinant proinde Moliniani Iansenio imponere, quod nunquam ei in mentem venit, imo cujus oppositum tam inculcatè ex Augustini sui principijs tradidit: aut certè si ipsi non desinant ei imponere, desinant saltem alij eis credere: nimis humiliter senserunt de genere humano, quasi nemo unquam Iansenium lecturus esset, aut dogmata ei ab ipsis afficta cum doctrinâ ejus collaturus. Nos interim lectores Thesium hortamur ut non nimis præcipites sint in credendo ea in Iansenio reperiri, quæ Thesium compilatores ei impingunt. Audiant Augustinum adversus Iuliani scripta lectores præmunientem: *Auferamus (inquit) si placet, ista communia, quæ dici ex utraque parte possunt, quamvis ex utraque parte veraciter dici non possunt: primum abs te quero, cur libro meo saltem speciatim te respondisse glories, cum tuis libris quatuor, unius mei partem nec quartam reprehendendo tetigeris, eosque saltus in prætereundis meis disputationibus feceris, QVASI OMNINO DESPERARES VTRIVSQUE OPERIS, ET MEI SCILICET ET TVI, QVEMQVAM POSSE ESSE LECTOREM QVI ISTA DEPREHENDERET? Denique etiam pauca ipsa, in quibus vix est, ut dixi, quarta pars voluminis mei, quæ velut infirmiora existimans, quatuor tuorum gradiorum voluminum (sex capitibus famolarum Thesium) strepitu, quasi quadrigarum impetu prostertere & conculcare molitus es, consideratione multo plurius cœterorum, quæ attingere timuisti, inconcussa manere monstrantur: Quod ostendere pœne superfluum est. ADMONENDI ENIM SVNT POTIVS,*

lib. 1.
côr. Iul.
cap. 1.

TIVS, QVI HOC NOSSE DESIDERANT, VT NON EOS PIGEAT VTRVMQVE LEGERE, ET QVOD SCRIPSI, ET QVOD RESPONDERE VOLVISTI. Ita enim se res ipsa declarat atque indicat, ut nimium tardi sint, qui hoc à nobis postulent demonstrari.

Libet hic finaliter attexere confessionem Ecclesiæ Lugdunensis sub Remigio Archiepiscopo ab octingentis circiter annis editam, & à Iansenio Tom. 3. lib. 3. cap. 20. col. 324. & 385. recitatam ex auctuario Bibliothecæ SS. Patrum Tom. 2. his verbis: Ex his igitur omnibus diligenter ac fideliter consideratis rectissime ac clarissime ostenditur, pro omnibus fidelibus Christi, qui fuerunt aut sunt, vel erunt, factam esse Passionem Christi; pro Corpore Christi immolari corpus Christi. De his vero qui adhuc in infidelitate atque impietate detinentur, manifestum est ex hac REGVLA FIDEI, quod quicumque ex ipsis per Dei gratiam fuerint ad fidem conversi, & in Christo regenerati, etiam pro ipsis consistendum est, factum esse quod pro omnibus fidelibus factum constat. De cæteris vero qui in ipsa infidelitate atque impietate sua perseverantes sunt perituri, si de Scriptura Sanctæ autoritate quod etiam de talibus Dominus passus sit certissimis & clarissimis testimonijs nobis demonstrare potuerint BONI VIRI, QUI TALIA DEFINIERVNT, dignum omnino est ut credamus & nos. Si vero non potuerint, CESSENT CONTENDERE PRO EO QVOD NON LEGVNT: PVDEAT EOS DEFINIRE QVOD NESCIVNT: timeant statere, quod nullum SS. Patrum concilium, nullum Apostolica sedis Pontificium, nullum Ecclesiasticorum dogmatum decretum hæctenus inveniant statuisse. Hæc ibi. a Rursus alibi. De infidelibus in infidelitate morientibus sic sentiunt iidem: Verissime credimus & verissime novimus quod numquam Dominus passus, nunquam mortuus est, nec ad eos salvandos ullatenus venit, nec pro eis pretiosum sanguinem fudit.

Superfluum foret hic denuò inquirere quid de mente Augustini quoad hoc punctum senserint Massilienses adversarij, cum id abundè constet ex Capitulis Gall. & objectionibus Vincent. superiùs recitatis. Quod verò ipsi Massilienses eandem tenuerint sententiam, quam nunc in Molinianis impugnamus, non solum ex iisdem capitulis & objectionibus, nec non ex Fausto Regienfi lib. 1. de libero arbitrio cap. 16. ubi Augustini sententiam, sciens & volens, impugnat; sed etiam ex hac Massiliensium confessione apud Prosperum in Epistola ad Augustinũ, liquidò constat: pro universo, inquit, humano genere mortuum esse Dominum nostrum Iesum Christum, Et neminem prorsus à redemptione sanguinis eius
exceptum,

a lib. de
3. epist.

exceptum, ETIAMSI OMNEM HANC VITAM ALIENISSIMA AB EO MENTE PERTRANSEAT; quia ad omnes homines PERTINEAT divina misericordia Sacramentum. Cui confessioni diametraliter opponitur illa Prosperi Respons. ad primam objectionem Vincentianam: cuius (Christi) mors non ita impensa est humano generi ut ad redemptionem eius, etiam qui regenerandi non erant PERPINE- RENT.

CONCLUSIO.

Moliniani Massiliensium mensuram implent: Vtilia medicamenta sic applicant, ut aut obsint, aut saltem non prosint: Augustino adversantur: Concilijs abutuntur: Iansenio imponunt: antiquata dogmata resuscitant: recta impugnant: obliqua defendunt. Quod erat ostendendum.

Quidquid hactenus diximus, aut in posterum dicturi sumus, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Ecclesiarum omnium matris ac magistræ censuris, nec non magistrorum nostrorum Sacræ Theologiæ Facultatem representantium iudicio humiliter submittimus,

F I N I S.

ERRATA.

Pag. 5. lin. 8. pro uniterfos, lege universos. Pag. 13. lin. 13. & 14. pro apapplaudebat, lege applaudebat. Pag. 17. lin. 5. pro evitatarum, lege ejuratarum. Pag. 18. l. 10. pro Ad Rem ista, lege Ad-Remista. Pag. 15. l. 12. lib. Adde 1. Pag. 26. l. 7. pro nimirum, lege nimium. Ibid. lin. 4. à fine, pro pratercuntibus, lege pereuntibus. Pag. 29. l. 22. pro suscipandi, lege suspicandi. Pag. 32. lin. penultima pro pariensis, lege pariensis. Pag. 38. lin. penultima, pro parvis, lege parvulis. Pag. 39. lin. 11. pro scrutari, lege cogitare. Pag. 54. lin. 14. pro nitetur, lege niteretur. Pag. 59. lin. 5. pro quo, lege quo. Pag. 68. lin. 1. Clarij, nota in margine, cap. 2. art. 8. pag. 44.